

University of Groningen

Bemiddelende rechtstoepassing bij de nakoming van overeenkomsten

Catz, Emile Walter

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1920

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Catz, E. W. (1920). *Bemiddelende rechtstoepassing bij de nakoming van overeenkomsten*. Oppenheim.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

BESLUIT.

Volge thans nog een beknopte samenvatting van het behandelde. Nadat een overzicht van de bemiddelende rechtstoepassing in het algemeen was voorafgegaan, wijdden wij aan de wettelijke bepalingen van recenten datum, krachtens welke op het gebied van het verbintenissenrecht tweezijdige vonnissen konden worden gewezen, eenige nadere beschouwingen. Wettelijke bepalingen, die ons voor het meerendeel overbodig voorkwamen, waar algemeene beginselen neergelegd in het recht van bijkans alle betrokken landen zonder meer reeds de mogelijkheid openden een geschil op alleszins billijke wijze op te lossen.

Wij mochten er toen verder op wijzen, dat men bij de beoordeeling van den nakomingsplicht van overeenkomsten naar Nederlandsch recht ex art. 1374 lid 1 jo. 1280 B. W. met verschillende tegenstellingen werkt, waarbij tot voor kort een aantal tusschenmogelijkheden werden verwaarloosd en het geldende recht in dat opzicht belangrijke leemten vertoonde. Die tegenstellingen zijn naar onze meening drie in getal.

I. *Nakoming — niet-nakoming van overeenkomsten* (derde hoofdstuk). Wij vonden daarbij gelegenheid te wijzen op gedeeltelijke (eerste afdeeling) en gewijzigde nakoming (tweede afdeeling), bij welke laatste nog eenige onderscheidingen vielen te maken. Immers, zoowel opschorting der praestatie wegens tijdelijke overmacht, wijziging der contrapraestatie als ook wijziging der eigenlijke praestatie, zij allen duiden op belangrijke nuances ten aanzien van contractueele verhoudingen.

II. *Schadeplichtigheid — niet-schadeplichtigheid* (vierde hoofdstuk). Veelvuldig bleek de rechter een beroep op overmacht te verwerpen, doch niettemin de verschuldigde schadevergoeding te beperken (eerste afdeeling). Eveneens

werd hier en daar naast de erkenning van onmogelijkheid tot nakoming de debiteur tot betaling eener gedeeltelijke vergoeding of tot uitkeering van genoten winst verplicht (tweede afdeeling).

III. *Toerekenbaarheid — ontoerekenbaarheid der non-praestatie* (vierde hoofdstuk, derde afdeeling). Ook hier bleek een merkwaardige schakeering, die de verantwoordelijkheid voor zeker gebeuren in twee denkbeeldige deelen splitste, te bestaan. Een schakeering, die tot dusver slechts in één op zich zelfstaand geval tot uiting was gekomen.

Aan de hand van opgemelde tegenstellingen, meer in het bijzonder van de beide eerste, hebben wij rechtspraak en litteratuur van binnen- en buitenland besproken en getracht aan te toonen, hoe beide op dit gebied onmiskenbaar tot een meer tweezijdige rechtstoepassing neigen. Gelijk wij vast vertrouwen, dat de steeds voortschrijdende rechtsontwikkeling in het algemeen het niet meer zonder bemiddeling zal kunnen stellen, zal ook ongetwijfeld het veld, dat wij voor ons onderzoek uitkozen, in de toekomst een vruchtbare kweekplaats voor dit jonge en teere plantje blijken.

Het bemiddelende vonnis, mits juist verstaan, is eenvoudig een eisch des tijds en uitvloeisel van het streven naar een betere rechtsbedeeling. Het mist ten eenenmale het revolutionnaire karakter, dat tegenstanders er nog steeds aan toekennen. Intusschen, gelijk wij zagen, wint het denkbeeld van Mr. HARTZFELD gestadig terrein. Wanneer dan ook deze verhandeling er een weinig toe zou kunnen bijdragen ten aanzien van de uitvoering van overeenkomsten het eminente belang eener bemiddelende rechtstoepassing aan te toonen, zou dit onderzoek wellicht niet geheel en al vergeefs zijn geweest. Moge — om de slotwoorden van ZEILER's jongste geschrift te herhalen — deze studie „das Verständnis dafür fördern, dass das „schneidige Durchhauen von Rechtswirren kein Kennzeichen einer hochstehenden Rechtspflege bildet“. ¹⁾

¹⁾ Die vermittelnde Entscheidung, t. a. p. pag. 243.